

A k a d e m i c k ý BULLETIN

17/93

AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY

II. zasedání Akademického sněmu

25. října 1993 se konalo ve velkém sále Kulturního domu Ládví v Praze-Ďáblicích II. zasedání Akademického sněmu Akademie věd ČR. Hlavním bodem programu byla zpráva prezidenta AV ČR, prof. R. Zahradníka o plnění usnesení ustavujícího zasedání Akademického sněmu 25. února 1993. Zpráva se zabývala i transformací Akademie a činností Akademické rady za uplynulé období od března do října 1993. RNDr. V. Petrus informoval o ekonomických a organizačních záležitostech Akademie za totéž období. Projednán a schválen byl návrh o zřízení statutu Dozorčí komise AV ČR, dále jmenování nových členů Vědecké rady AV ČR, zásady činnosti sekcí AV ČR a jejich nové struktury, schváleny byly stanovy Grantové agentury AV ČR. Zasedání Akademického sněmu proběhlo za účasti čestného předsedy AV ČR prof. O. Wichterleho, slova se ujali i oba hosté Sněmu, ministr státní kontroly RNDr. Igor Němec a ministr školství prof. Petr Piňha. Zasedání s přehledem řídila místopředsedkyně AV ČR, RNDr. H. Illnerová.

Usnesení II. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

II. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky, které se sešlo dne 25. října 1993 v Praze, přijalo toto usnesení:

I.

Akademický sněm

1. bere na vědomí zprávu R. Zahradníka o plnění usnesení ustavujícího zasedání Akademického sněmu ze dne 25. 2. 1993 o postupu transformace Akademie a o činnosti Akademické rady za období od března do října 1993, a zprávu V. Petrus o ekonomických a organizačních záležitostech Akademie za toto období;
2. konstatuje, že usnesení ustavujícího zasedání Akademického sněmu byla až na dílčí, objektivně odůvodněně vyjímky splněna; v této souvislosti oceňuje práci, která byla vykonána při transformaci a redukcí pracovišť Akademie a při přípravě a dosavadní realizaci transformačního projektu Akademie věd ČR;
3. k zabezpečení další transformace Akademie věd ČR v souladu s vládou přijatým nárysem transformačního projektu ukládá a) ředitelům vědeckých pracovišť AV ČR, aby ve smyslu článků 66 a 79 Stanov AV ČR zajistili do 10. února 1994 první zhodnocení činnosti (atestace) vysokoškolsky vzdělaných pracovníků vědeckých útvarů pracovišť. Sněm pokládá za správné, aby většina vědeckých a vysokoškolsky vzdělaných odborných pracovníků pracovišť Akademie v této souvislosti přešla na pracovní poměry na dobu určitou v trvání nejdéle pěti let;
- b) Akademické radě
ba/ předložit ve stanovené lhůtě vládě ČR zprávu o průběhu transformace Akademie s návrhem dalšího postupu; v této zprávě uplatnit přípomínky a doporučení Akademického sněmu,
- bb/ zpracovat v souladu s principy transformačního projektu, konkretizovaný-

mi ve zprávě V. Petruše, návrh rozpočtu Akademie na rok 1994 a jeho rozpisu na pracoviště, a předložit jej příštímu zasedání Akademického sněmu v únoru 1994; při přípravě rozpisu základního rozpočtu na rok 1994 na pracoviště vycházet ze základního rozpočtu na rok 1993, schváleného na ustavujícím zasedání Akademického sněmu; až do schválení Akademickým sněmem budou rozpočet a jeho rozpis pokládány za prozatímní,

bc/ předložit příštímu zasedání Akademického sněmu zprávu o výsledcích redukcí pracovišť o čerpání finančních prostředků a o počtu pracovníků v jednotlivých ústavech k 31. 12. 1993,

bd/ v součinnosti s Vědeckou radou Akademie dokončit přípravu systému hodnocení vědecké činnosti pracovišť a ustavit nezávislá hodnotitelská grémia tak, aby jejich činnost byla zahájena v průběhu roku 1994,

be/ pokračovat v návaznosti na právní úpravu neziskových právnických osob v přípravě návrhu nového zákona o Akademii věd a ve vhodné době předložit jeho zásady k posouzení Akademickému sněmu;

c) Vědecké radě, aby podala příštímu zasedání Akademického sněmu zprávu o stavu přípravy vědní politiky AV ČR.

II.

Akademický sněm v souladu s článkem 13 Stanov AV ČR schvaluje jednací řád Akademického sněmu AV ČR podle předloženého návrhu s tím, že v § 13 a dalších, pokud jde o tajná hlasování, se škrta slovo „platných“. V § 15 odst. 3 se vypustí slova „...jehož je členem...“.

III.

Akademický sněm

1. v souladu s článkem 10, písm. k) Stanov AV ČR schvaluje zřízení Dozorčí komise Akademického sněmu a její statut ve znění uvedeném v příloze 1 tohoto usnesení; současně ukončuje činnost pracovní skupiny pro přípravu návrhu na zřízení a statut Kontrolní a revizní komise Akademického sněmu a děkuje jí za vykonanou práci;

2. zvolil Dozorčí komisi Akademického sněmu na zbytek funkčního období 1993/1994 ve složení:

RNDr. Zdeněk BRANDL, CSc. (Biologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích)

Ing. Miloslav HARTMAN, DrSc. (Ústav chemických procesů AV ČR)
RNDr. Tomáš HERBEN, CSc. (Botanický ústav AV ČR)

Ing. Jiří KAMARÁD, CSc. (Fyzikální ústav AV ČR)

Ing. Jan KREKULE, DrSc. (Ústav experimentální botaniky AV ČR)

RNDr. Vladimír ROSKOVEC, CSc. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR)

RNDr. Daniela ŘEZÁČOVÁ, CSc. (Ústav fyziky atmosféry AV ČR)

Ing. Karel ŠPERLINK, CSc. (Výzkumný ústav kovů v Panenských Břežanech)

MUDr. Vladimír VIKLICKÝ, CSc. (Ústav molekulární genetiky AV ČR)

3. ukládá Dozorčí komisi, aby vypracovala svůj jednací řád.

IV.

Akademický sněm schvaluje zásady postavení a činnosti sekcí Akademie věd ČR a jejich struktur ve znění uvedeném v příloze 2 tohoto usnesení.

Na snímku J. Plechatého (zleva) PhDr. V. Herold, prof. O. Wichterle, ministr školství prof. P. Piňha, předseda AV ČR prof. R. Zahradník a místopředsedkyně AV ČR RNDr. H. Illnerová za předsednickým stolem během Sněmu.

Akademický sněm v souladu s článkem 76 Stanov AV ČR schvaluje Stanovy Grantové agentury AV ČR včetně jednacího a volebního řádu podle předloženého návrhu. Pověřuje Akademickou radu, aby příštímu zasedání Akademického sněmu předložila k projednání návrh novelizace Stanov Grantové agentury AV ČR a jednacího a volebního řádu, do něhož budou promítnuty připomínky vzešlé z tohoto zasedání a připomínky písemné.

Akademický sněm

1. ve smyslu ustanovení čl. 10, písm. e) Stanov AV ČR zrušuje Středisko informačních systémů Akademie věd ČR s účinností k 31. 12. 1993;
2. ukládá Akademické radě, aby v součinnosti s ředitellem Střediska informačních systémů AV ČR přijala potřebná opatření k ukončení činnosti tohoto pracoviště včetně vypořádání pracovníprávních vztahů;
3. zmocňuje Akademickou radu, aby v případě, že by nebylo možno ukončit pracovní poměry zaměstnanců Střediska informačních systémů AV ČR a zajistit úkoly ke dni 31. 12. 1993, odložila účinnost rozhodnutí na dobu nezbytně nutnou.

Akademický sněm

1. přijímá rezignaci prof. MUDr. Vratislava Schreibra, DrSc., na členství ve Vědecké radě AV ČR ze zdravotních a pracovních důvodů a vyslovuje mu poděkování za vykonanou práci;
2. ve smyslu článků 34 a 35 Stanov AV ČR jmenuje dalšími členy Vědecké rady AV ČR:
  - prof. George J. DVOŘÁKA, PhD. (Rensselaer Polytechnic Institute, Troy, New York)
  - RNDr. Jiřího GRYGARA, CSc. (Fyzikální ústav AV ČR)
  - prof. MUDr. Ctirada JOHNA, DrSc. (1. lékařská fakulta UK Praha)
  - Ing. Pavla ŠVEJDU, CSc. (Ústav pro hospodářskou politiku ČR).

Přílohy:

1. Statut Dozorčí komise Akademického sněmu
2. Zásady postavení a činnosti sekcí Akademie věd ČR a jejich struktura k 1. listopadu 1993

Statut Dozorčí komise Akademického sněmu AV ČR

Dozorčí komise je stálým kontrolním orgánem Akademického sněmu AV ČR, kterému odpovídá za svou činnost.

Funkční období Dozorčí komise je shodné s funkčním obdobím Sněmu.

Dozorčí komise je volena Sněmem v počtu 9 členů z řad členů Sněmu, z nichž nejméně 3 členové jsou z řad externích členů Akademického sněmu (nejsou v pracovním poměru k pracovištěm Akademie). Členství v Akademické radě nebo Vědecké radě AV ČR a funkce ředitele pracoviště Akademie vylučuje možnost členství v Dozorčí komisi.

Členové komise volí ze svého středu tajným hlasováním předsedu a místopředsedu.
Předseda nebo v jeho zastoupení místopředseda Dozorčí komise mají právo zúčastňovat se všech zasedání Akademické rady.

Dozorčí komise zejména

- a) dohlíží
  - na dodržování stanov Akademie,
  - na plnění usnesení Akademického sněmu, zejména na dodržování schváleného rozpočtu Akademie, jeho změn a rozpisu na jednotlivá pracoviště ve vztahu k věcnému plnění vědní politiky Akademie,
- b) zpracovává a předkládá Akademickému sněmu
  - svá zjištění a doporučení vztahující se k činnosti Akademie věd ČR a jejích orgánů,
  - svá stanoviska k návrhu rozpočtu předkládaného Akademickou radou Sněmu,
  - výroční revizní zprávu o hospodaření AV ČR v souvislosti s projednáváním závěrečného účtu Akademie,
  - zprávu o střírostech a námětech adresovaných Akademickému sněmu a stavu jejich projednání a řešení.

O svých poznatcích, stanovisek a závěrech průběžně informuje Dozorčí komise Akademickou radu a Vědeckou radu Akademie věd ČR.

Pro přípravu svých stanovisek a závěrů má Dozorčí komise právo vyžadovat informace od výkonných orgánů AV ČR.

Členové Dozorčí komise dostavají

- 1) zápis z jednání Akademické rady a Vědecké rady a přísl. pomocných orgánů podle rozdělovníku,
- 2) obecně platné normy a interní směrnice v oblasti vědy a vzdělávání, zejména pak ty, které upravují vnitřní i vnější hospodaření.

Podle potřeby si Dozorčí komise může zřídit pracovní skupiny z členů Akademického sněmu a vyžádat si součinnost kontrolního odboru Kanceláře AV ČR a dalších odborných útvarů KAV ČR, příp. i externích expertů.

Dozorčí komise se schází zpravidla jednou za dva měsíce, nejméně však 4x do roku. V případě potřeby může být na požádání kteréhokoliv člena Dozorčí komise svolána její mimořádná schůze.

O jednání Dozorčí komise se pořizují zápis, které obdrží všichni její členové, členové Akademické rady, Vědecká rada i Kancelář AV ČR.

K úhradě nezbytných výdajů souvisejících s činností Dozorčí komise je vyčleněna částka z rozpočtu AV ČR, jejíž výši schvaluje Akademický sněm.

Zásady Postavení a činnosti sekcí Akademie věd České republiky a jejich struktura k 1. listopadu 1993

- 1) Sekce se vytvářejí jako skupiny vědeckých pracovišť s relativně blízkým charakterem výzkumné činnosti, výstupů a podmínek pro hodnocení úrovne a výkonnosti vědecké práce. Smyslem jejich existence a činnosti je vyjadřovat se k odborným otázkám a podlet se na tvorbě koncepce daného oboru, usnadňovat **horizontální** přenos informací, umožňovat koordinaci postupu přesobuzných pracovišť v otázkách společného zájmu a vytvářet základnu pro hodnocení vědecké výkonnosti pracovišť nezávislými hodnotitelskými grémii.
- 2) Sekce nemají charakter dalšího organizačního mezičlánku ve struktuře Akademie. Organizační a administrativní styk mezi pracovišti a celoakademickými orgány a vzájemný **vertikální** přenos informací je i nadále přímý a zabezpečuje jej tři členové předsednictva Akademické rady pověřený stykem s pracovištěm ve vědní oblasti 1., 2. a 3. sekce, 4., 5. a 6. sekce, resp. 7., 8. a 9. sekce spolu s třemi pracovišky sekretariátu Akademické rady. Existence sekcí nebrání tomu, aby se uvnitř nich i mezi nimi vytvářela další uskupení nebo neformální skupiny pracovišť na principu oborovém, areálovém, regionálním i podle dalších společných zájmů.
- 3) Orgánem sekce je shromáždění ředitelů a předsedů vědeckých rad pracovišť sdružených v sekci (dále jen shromáždění), které je oprávněno přijímat doporučení pro pracoviště sdružené v sekci, pro další sekce a pro celoakademické orgány (Akademický sněm, Akademickou radu a Vědeckou radu Akademie). Funkci svolavatele shromáždění vykonávají postupně ředitelé pracovišť sekce, kteří se v jejím výkonu střídají v dohodnutém časovém intervalu (např. po šesti měsících). Shromáždění se schází podle potřeby; musí být svoláno vždy, požádá-li o to nejméně jedna třetina pracovišť začleněných do sekce, Akademický sněm, Akademická rada, Vědecká rada Akademie, předseda Akademie nebo člen předsednictva Akademické rady, pověřený stykem s pracovištěm v dané vědní oblasti.
- 4) Na shromáždění mohou být vedle jeho rádných členů přizvány s poradním hlasem i další osoby, které mohou přispět k jeho úspěšnému jednání, zvláště člen předsednictva Akademické rady pověřený stykem s pracovištěm příslušné vědní oblasti, další členové celoakademických orgánů, jichž se týká projevnávaná problematika, apod.
- 5) Strukturu, postavení a zásady činnosti sekcí včetně jejich názvů a seznamu takto sdružených ústavů Akademie věd České republiky je třeba pokládat za prozatímní a předběžné; po jejich ověření v praktické činnosti se Akademický sněm k témtoto otázkám vrátí a rozhodne o jejich začlenění do Stanov Akademie věd České republiky.

Struktura sekcí Akademie věd České republiky k 1.11.1993

1. sekce matematiky, fyziky a informatiky

- Astronomický ústav
- Fyzikální ústav
- Matematický ústav
- Ústav informatiky a výpočetní techniky
- Ústav jaderné fyziky
- Ústav teorie informace a automatizace

2. sekce aplikované fyziky

- Ústav fyzikální metalurgie
- Ústav fyziky plazmatu
- Ústav pro elektrotechniku
- Ústav pro hydrodynamiku
- Ústav přístrojové techniky
- Ústav radiotechniky a elektroniky
- Ústav teoretické a aplikované mechaniky
- Ústav termomechaniky
- (přidružen: Institut technologie a spolehlivosti - společné pracoviště se ZČU v Plzni)

3. sekce věd o Zemi

- Geofyzikální ústav
- Geologický ústav
- Ústav dozimetrie záření
- Ústav fyziky atmosféry
- Ústav geoniky
- Ústav geotechniky

4. sekce chemických věd

Ústav analytické chemie
Ústav anorganické chemie
Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského
Ústav chemických procesů
Ústav makromolekulární chemie
Ústav organické chemie a biochemie
(přidruženě: Společná laboratoř chemie pevných látek
- společné pracoviště s VŠCHT v Pardubicích)

5. sekce biologických a lékařských věd

Biofyzikální ústav
Entomologický ústav
Farmakologický ústav
Fyziologický ústav
Mikrobiologický ústav
Ústav experimentální botaniky
Ústav experimentální medicíny
Ústav molekulární biologie rostlin
Ústav molekulární genetiky
Ústav živočišné fyziologie a genetiky

6. sekce biologicko-ekologických věd

Botanický ústav
Hydrobiologický ústav
Parazitologický ústav
Ústav ekologie krajiny
Ústav půdní biologie

7. sekce sociálně-ekonomických věd

Knihovna
Národní hospodářský ústav
Psychologický ústav
Sociologický ústav
Ústav státu a práva

8. sekce historických věd

Archeologický ústav Brno
Archeologický ústav Praha
Archiv
Historický ústav
Ústav dějin umění
Ústav pro hudební vědu
Ústav pro soudobé dějiny

9. sekce humanitních a filologických věd

Filozofický ústav
Orientální ústav
Ústav pro českou literaturu
Ústav pro etnografii a folkloristiku
Ústav pro jazyk český
Ústav pro klasická studia
(přidruženě: Slovanský ústav
- společné pracoviště s FF UK Praha)

Ze zápisu 13. zasedání Akademické rady AV ČR, konaného dne 19. října 1993

Zasedání Akademické rady zahájil a řídil předseda Akademie věd České republiky Rudolf Zahradník.

I. Ověření zápisu z 12. zasedání Akademické rady, konaného dne 28. září 1993.

Zápis byl ověřen bez připomínek.

II. Informace o jednání předsednictva Akademické rady a o dalších aktuálních otázkách

Na základě zápisu ze 17. zasedání předsednictva Akademické rady, konaného dne 12. října 1993, byly vzaty na vědomí přijaté závěry. K bodu 4/d) tohoto zápisu vyslovil S. Pantůček nesouhlas s formulací, týkající se urychljení řešení situace v tiskovém oddělení KAV. V této souvislosti bylo konstatováno, že zdokonalení práce tiskového oddělení je součástí celkového úsilí o zlepšení činnosti Kanceláře AV ČR; v daném případě jde zejména o posílení komponenty přírodních a technických věd. K tomuto bodu dále V. Herold uvedl, že ke zpoždování Akademického bulletinu prakticky nedošlo.

III. Návrh složení pracovních komisí II. zasedání Akademické osmému AV ČR a časového rozvrhu tohoto zasedání

Návrh uvedl R. Zahradník s tím, že je předkládán v rámci přípravy zasedání Akademického sněmu. Navrhované složení pracovních komisí Sněmu vychází z doporučení vedoucích sekcí.

Akademická rada

- bere na vědomí návrh složení pracovních komisí II. zasedání Akademického sněmu AV ČR a návrh podrobného časového rozvrhu tohoto zasedání,
- souhlasí s předložením těchto návrhů II. zasedání Akademického sněmu dne 25. 10. 1993.

IV. Nástin zprávy o plnění usnesení ustavujícího zasedání Akademického sněmu ze dne 25. února 1993 o postupu transformace Akademie a o činnosti Akademické rady za období od března do října 1993

Pisemný materiál, sestavený na základě podkladů členů Akademické rady a obsahující faktografické údaje pro vystoupení na II. zasedání Akademického sněmu, uvedl R. Zahradník. V diskusi byly vyjasněny některé otázky, týkající se zejména formy prezentace dosavadních výsledků transformačního procesu Akademie na zasedání Sněmu.

Akademická rada

- bere na vědomí předložený nástin zprávy,
- povídá R. Zahradník dopracováním materiálu ve smyslu diskuse Akademické rady.

V. Návrh téz zprávy o ekonomických a organizačních záležitostech Akademie za období od března do října 1993

V. Petrus ústně informoval o hlavních problémových okruzích, které budou předmětem jeho vystoupení na II. zasedání Akademického sněmu.

Akademická rada bere se souhlasem na vědomí přednesené téze zprávy.

VI. Podklady pro návrh usnesení II. zasedání Akademického sněmu AV ČR

Okrh problémů, které by měly být podkladem pro usnesení II. zasedání Akademického sněmu dne 25. 10. 1993 nastínil V. Pačes. Předmětem diskuse byly především otázky, týkající se doporučení k přechodu většiny pracovníků Akademie na termínované pracovní smlouvy. Dále byly diskutovány některé připomínky k navrhovaným stanovám Grantové agentury AV ČR. V této souvislosti byl podpořen zejména názor, že grantová soutěž v Akademii je důležitým instrumentem uplatňování její vědní politiky a její význam lze spatřovat i v podpoře projektů, na jejichž řešení se podílí menší počet pracovníků. Bylo dohodnuto, že shromážděné připomínky budou předány E. Palečkovi k využití při jeho úvodním vystoupení k návrhu stanov GA AV ČR na zasedání Akademického sněmu.

Akademická rada

- bere na vědomí předložené podklady pro návrh usnesení II. zasedání Akademického sněmu AV ČR,
- souhlasí s předáním těchto podkladů návrhové komisi II. zasedání Akademického sněmu,
- ukládá E. Palečkovi, aby ve svém úvodním vystoupení na zasedání Akademického sněmu reagoval na došlé připomínky k návrhu stanov GA AV ČR.

VII. Převední Katedry jazyků AV ČR mezi vědecká pracoviště

Po úvodním slovu V. Herolda a rozpravě byla pro posouzení předloženého návrhu vytvořena komise, která na základě analýzy dosavadní badatelské práce Katedry jazyků doporučí další postup. V této souvislosti byla oceněna činnost Katedry jazyků při výuce vědeckých pracovníků.

Akademická rada bere předložený návrh na vědomí s tím, že návrh bude posouzen v pracovní komisi ve složení: V. Herold, M. Červenka, M. Mareš a M. Šolc.

VIII. Návrh na změnu ve vedení Střediska informačních systémů AV ČR

Úvodní slovo k písemnému návrhu přednesl M. Šolc. V diskusi bylo upozorněno na některé negativní postupy, spojené s předpokládaným ukončením činnosti tohoto pracoviště k 31. 12. 1993.

Akademická rada

- odvolává ing. Tomáše Cahlíka, CSc. z funkce ředitele Střediska informačních systémů AV ČR s účinností k 30. listopadu 1993 na jeho vlastní žádost a vyslovuje mu poděkování za jeho práci,
- povídá ing. Libuši Nekolovou vedením Střediska informačních systémů AV ČR s účinností k 1. prosinci 1993 do předpokládaného ukončení jeho činnosti,
- ukládá V. Petrusovi v součinnosti s M. Šolcem
  - urychleně řešit přípravu likvidace SIS AV ČR ve smyslu dřívějších závěrů Akademické rady,
  - stanovit plat ing. L. Nekolové.

IX. Změna ve vydávání Akademického bulletinu

Návrh na řešení situace v souvislosti s rezignací dosavadního odpovědného redaktora Akademického bulletinu přednesl S. Pantůček. Předmětem diskuse byla především ekonomická stránka vydávání tohoto informačního periodika. Pokud jde o věcný obsah a aktuálnost informací do budoucna, byla zdůrazněna potřeba úzkého kontaktu vedení Akademického bulletinu s orgány Akademie.

Akademická rada

- souhlasí s uvolněním A. Kostlána z funkce vedoucího redaktora Akademického bulletinu na jeho žádost, vyslovuje mu poděkování za jeho práci a žádá jej, aby v přechodném období do konce r. 1993 zajistil plynulé vydávání Akademického bulletinu,
- jmenuje s účinností k 1. 1. 1994 vedoucím redaktorem Akademického bulletinu I. Boháčku,
- ukládá S. Pantůčkovi, aby ve spolupráci s V. Petrušem, I. Boháčkem a M. Hakenovou předložil Akademické radě do 30. 11. 1993 návrh optimálního způsobu vydávání a financování Akademického bulletinu od 1. 1. 1994.

X. Problematika informačního centra KAV ČR a jeho struktura

Projednáním této problematiky byla pověřena pracovní skupina ve složení M. Mareš (vedoucí), S. Pantůček, V. Petrus a L. Kopřiva, která připraví příslušné návrhy. V souvislosti s potřebou upřesnit činnost Informačního centra byla oceněna iniciativa S. Pantůčka.

